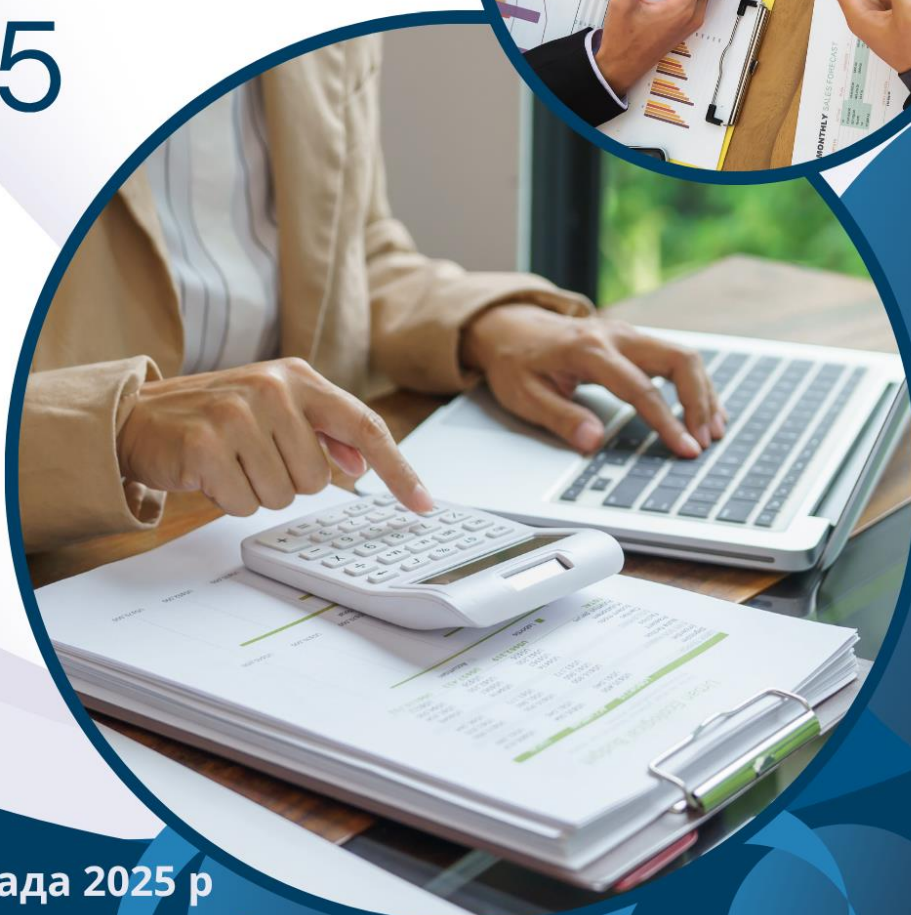

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Збірник V Міжнародної
науково-практичної
Інтернет-конференції

2025

18 листопада 2025 р
Херсон - Хмельницький

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Херсонський національний технічний університет
Академія економічної освіти Молдови (ASEM) (Молдова)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Хмельницький національний університет
Державний торговельно-економічний університет
Одеський національний технологічний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**V Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції**

***«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ,
ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ
В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»***

**18 листопада 2025 р.
Херсон - Хмельницький**

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 4 від 19 грудня 2025 року)*

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету:

Олена ЧЕПЕЛЮК – д.т.н., професор, лауреат Національної премії України імені Бориса Патона, ректор Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Заступник голови оргкомітету:

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА – д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Члени оргкомітету:

Деніс ВОСТРИКОВ – д-р, доцент, факультет фінансів, АSEM (Молдова);

Лілія ГРИГОРОЙ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Нато ДЖАБНІДЗЕ – заступник декана, к.е.н., асистент-професор, факультет економіки та бізнесу, Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія);

Ліліана ЛАЗАРІ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Тетяна КАНЄВА – д.е.н., професор, декан факультету фінансів та обліку Державного торговельно-економічного університету;

Валерій НЕМЧЕНКО – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету;

Ольга САРАПІНА – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Лариса СКОРОБОГАТА – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Хмельницького національного університету;

Олена ВОЛКОВА – к.е.н., доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу Херсонського національного технічного університету;

Юрій БЕЗДІТКО – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Олена ЄРЕМЯН – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету (*координатор конференції*);

Олена НОВОСЬОЛОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ПІНЧУК – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Оксана ПОСАДНЄВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Таміла ЧИЖОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ШРАМ – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

С 91 Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали V Міжнар. наук.–практ. Інтернет-конф. (18 листопада 2025 р., м. Херсон – м. Хмельницький) – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2025. – 558 с.

ISBN 978-617-8187-66-8 (електронне видання)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18015157>

У збірнику представлені матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої сучасним проблемам і перспективам розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу, що відбулася 18 листопада 2025 року.

Призначений для науковців, практиків, викладачів з обліку, аудиту, оподаткування, аналізу, фінансів та економіки, а також є корисним для аспірантів і здобувачів.

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яка надана в рукописах, та може не розділяти поглядів авторів на ті чи інші питання.

УДК 657.05(082)

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1 «СУЧАСНИЙ ОБЛІК: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

<i>Nederița A. D., Doctor of Economics, Professor</i> <i>Grabarovschi L. V., Ph.D, Associate Professor</i> <i>Academy of Economic Studies of Moldova, Chisinau, Republic of Moldova</i> Accounting for goodwill: overview of national and international practices	21
<i>Голуб Н. О., к.е.н., доцент,</i> <i>Скиба С. І., здобувач</i> <i>Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя, Україна</i> Інвентаризація основних засобів: проблеми та перспективи у сучасних умовах	26
<i>Гребінська С. І., к.е.н, доцент,</i> <i>Мельничук В. О., здобувач</i> <i>Відокремлений структурний підрозділ «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», м. Хмельницький, Україна</i> Розвиток внутрішнього контролю в бюджетних установах згідно з міжнародними стандартами	29
<i>Єремян О. М., к.е.н., доцент,</i> <i>Кудля А. А., здобувач</i> <i>Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, Україна</i> Оцінка фінансових активів підприємства відповідно до міжнародної та національної облікової практики	32
<i>Єремян О. М., к.е.н., доцент,</i> <i>Ярошенко А. В., здобувач</i> <i>Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, Україна</i> Особливості проведення інвентаризації основних засобів в умовах військового стану	35
<i>Зарудна Н. Я., к.е.н., доцент,</i> <i>Кохан І. В., здобувач</i> <i>Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна</i> Впровадження МСФЗ в Україні: виклики, перспективи та шляхи гармонізації національної облікової системи	38
<i>Ісанишина Г. Ю., ст. викладач</i> <i>Донбаська державна машинобудівна академія, м. Тернопіль, Україна</i> Трансформація фінансової звітності в умовах диджиталізації	41
<i>Ісанишина Г. Ю., ст. викладач,</i> <i>Матвєєва А. С., здобувач</i> <i>Донбаська державна машинобудівна академія, м. Тернопіль, Україна</i> Виклики та перспективи впровадження ESG-обліку у практику вітчизняних підприємств	46
<i>Крупка Я. Д., д.е.н., професор,</i> <i>Задорожний С. В., здобувач</i> <i>Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна</i> Особливі підходи в обліку автотранспортних перевезень	50

Лабунська С. В., д.е.н., професор, Підвербна С. В., здобувач Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна Організація обліково-аналітичного супроводу оцінки ефективності використання основних засобів на підприємстві	52
Макарович В. К., д.е.н., доцент, Леврінц Ю. Ю., здобувач Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна Гармонізація національної системи обліку запасів в Україні з вимогами МСБО 2 «Запаси»	55
Малиновська К. О., к.е.н., викладач, Ковальчук Є. В., здобувач Відокремлений структурний підрозділ «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», м. Житомир, Україна Проблеми ведення оціночної діяльності	58
Марчук У. О., к.е.н., доцент Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна Комплексна оцінка ризику діяльності підприємств виноробної галузі в системі обліку та контролю	61
Михайловина С. О., к.е.н., доцент Уманський національний університет, м. Умань, Україна Облік і контроль екологічного податку в умовах євроінтеграції та зеленої трансформації економіки	63
Мірошниченко О. В., к.е.н., доцент, Лутай А. О., здобувач Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету, м. Суми, Україна Особливості визнання та класифікації нематеріальних активів відповідно до П(С)БО та МСФЗ	65
Мірошниченко О. В., к.е.н., доцент, Цирулик В. О., здобувач Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету, м. Суми, Україна Організаційно-методичні засади організації обліку та контролю витрат з оплати праці	69
Мокієнко Т. В., к.е.н., доцент, Пархоменко С. С., здобувач Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна Облік операційних витрат в умовах сталого розвитку	74
Нестерук Г. В., викладач, Гладій А. Л., здобувач Відокремлений структурний підрозділ «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», м. Хмельницький, Україна Еволюція бухгалтерського обліку: від класичних до цифрових підходів	77
Овчарова Н. В., к.е.н., доцент, Варуха А. В., здобувач Сумський державний університет, м. Суми, Україна Особливості обліку розрахунків з іноземними постачальниками	81

постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п> (дата звернення: 08.11.2025).

10. Пархоменко В. М. Організація обліку праці та її оплати: навч. посіб. Київ: КНЕУ. 2022. 298 с.

11. Савченко В. Ф. Внутрішній контроль у системі управління підприємством: монографія. Харків: ХНЕУ, 2021. 356 с.

12. Мазаракі А. А., Ловінська Л. Г. Облікова політика підприємства: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : КНТЕУ. 2021. 380 с.

УДК 657.3:330.341.1

*Мокієнко Т. В., к.е.н., доцент,
Пархоменко С. С., здобувач
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються посиленням екологічних, соціальних та етичних вимог до бізнесу, облік операційних витрат набуває нового змістового наповнення. Концепція сталого розвитку передбачає збалансування економічних, соціальних та екологічних аспектів діяльності підприємства. Відповідно, система бухгалтерського обліку повинна забезпечувати не лише відображення фінансових результатів, а й оцінку ефективності використання ресурсів з урахуванням екологічних та соціальних наслідків.

Операційні витрати в умовах сталого розвитку - це сукупність поточних витрат підприємства, пов'язаних із здійсненням основної діяльності, які враховують не лише економічну доцільність, а й екологічну безпечність, соціальну відповідальність та раціональне використання ресурсів.

Облік операційних витрат в умовах сталого розвитку вимагає трансформації традиційної системи бухгалтерського обліку для інтеграції екологічних та соціальних аспектів разом з економічними.

У рамках сталого розвитку облік операційних витрат розширює свій фокус за межі суто фінансових показників.

- розширення складу витрат. Включаються екологічні витрати (наприклад, на очищення, утилізацію відходів, зменшення викидів), соціальні витрати (наприклад, на охорону праці, навчання персоналу, соціальні проекти у громаді);

- визнання «зовнішніх» витрат (екстерналій). Хоча традиційний облік фіксує лише внутрішні витрати, концепція сталого розвитку вимагає, щоб підприємство, по можливості, оцінювало та враховувало витрати, які воно накладає на суспільство та довкілля (наприклад, шкода від забруднення).

- прозорість та звітність. Збільшується потреба у формуванні нефінансової звітності (екологічної, соціальної) відповідно до міжнародних стандартів (наприклад, GRI - Global Reporting Initiative).

Для ефективного обліку операційних витрат із врахуванням сталого розвитку застосовують або модифікують такі методи:

1. Бухгалтерський облік сталого розвитку (Sustainability Accounting).
2. Облік на основі діяльності (Activity-Based Costing – ABC).
3. Облік потоків матеріалів та енергії (Material Flow Cost Accounting – MFCA).
4. Життєвий цикл продукту (Life Cycle Costing – LCC).

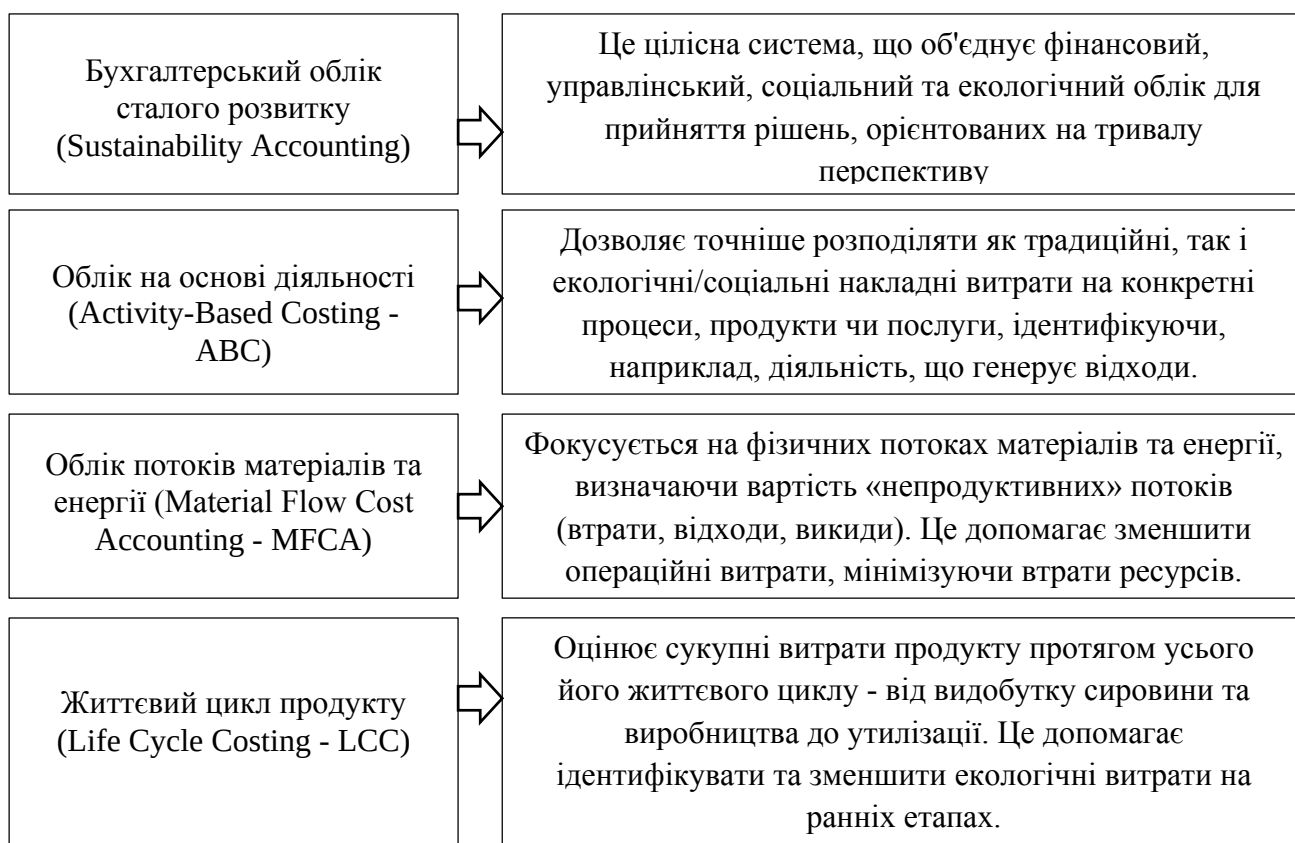

Рис. 1. Методи та інструменти обліку витрат операційної діяльності в умовах сталого розвитку

Організація обліку витрат в умовах сталого розвитку передбачає:

- інтеграцію екологічного та соціального обліку у фінансову систему підприємства;

- аналітичний облік витрат за напрямками: економічні, екологічні, соціальні;

використання нефінансових показників (споживання енергії, рівень викидів, відновлення ресурсів, рівень зайнятості);

- формування внутрішньої управлінської звітності щодо ефективності використання ресурсів та впливу на довкілля.

Аналітичний облік операційних витрат у системі сталого розвитку здійснюється за такими напрямками: економічний, екологічний, соціальний,

інноваційний (табл. 1).

У рамках сталого розвитку фінансова звітність доповнюється нефінансовими звітами – зокрема, звітами зі сталого розвитку (Sustainability Reports), які включають інформацію про вплив операційної діяльності на довкілля, суспільство та економіку. Такі звіти формуються відповідно до міжнародних стандартів, наприклад:

1) GRI Standards (Global Reporting Initiative) – розкривають дані про витрати на енергозбереження, утилізацію, соціальні програми;

2) ESG-звітність (Environmental, Social, Governance) – відображає показники управління екологічними та соціальними ризиками.

Таблиця 1

**Напрями аналітичного обліку операційних витрат
у системі сталого розвитку**

Напрямок аналітичного обліку	Приклади витрат	Показники оцінки ефективності
Економічний	Сировина, матеріали, енергія, оплата праці	Собівартість продукції, продуктивність праці
Екологічний	Очищення стічних вод, переробка відходів, впровадження енергоощадних технологій	Зменшення викидів, скорочення споживання енергії
Соціальний	Навчання працівників, охорона праці, корпоративна соціальна відповідальність	Задоволеність персоналу, рівень плинності кадрів
Інноваційний	Витрати на екотехнології, цифровізацію, R&D	Частка інноваційної продукції у загальному обсязі

Отже, облік операційних витрат у системі сталого розвитку є важливим інструментом підвищення прозорості та ефективності діяльності підприємства. Його основне завдання – забезпечити комплексну оцінку витрат не лише з позицій прибутковості, а й з урахуванням екологічної безпеки, соціальної стабільності та відповідальності бізнесу перед суспільством.

Література:

1. Замула О., Замула О. Управління витратами підприємств на засадах концепції сталого розвитку. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 208-215. DOI: 10.35774/econa2022.03.208. URL: <https://tinyurl.com/3j3dnxuv>.

2. Мокієнко Т. В. Управління витратами в системі стратегічного менеджменту. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2010. № 2. URL: <https://tinyurl.com/5n86p8bx>.

3. Примаченко О. Л. Проблеми організації обліку витрат діяльності в умовах досягнення цілей сталого розвитку в Україні. *Облік, контроль і оподаткування на шляху повоєнного відновлення України та досягнення цілей сталого розвитку* : зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-

річчю від дня народж. Миколи Григоровича Чумаченка, м. Київ, 10-11 квіт.
2025 р. Київ : КНЕУ. 2025. С. 80-82. URL: <https://tinyurl.com/mr4b6smv>.

УДК 657.1:004

*Нестерук Г. В., викладач,
Гладій А. Л., здобувач
Відокремлений структурний підрозділ
«Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»,
м. Хмельницький, Україна*

ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ВІД КЛАСИЧНИХ ДО ЦИФРОВИХ ПІДХОДІВ

У сучасних умовах глобальної цифрової трансформації економіки бухгалтерський облік зазнає суттєвих змін. Від класичних підходів, заснованих на ручному введенні даних, паперовій документації та подвійній системі записів, облік поступово перейшов до інтегрованих цифрових систем, які забезпечують автоматизацію, швидкість і точність обробки інформації.

Актуальність теми полягає у необхідності осмислення етапів еволюції бухгалтерського обліку, визначення особливостей його переходу до цифрових технологій і оцінки наслідків цих змін для фахівців і підприємств.

Метою дослідження є аналіз основних етапів розвитку бухгалтерського обліку – від класичних методів до сучасних цифрових технологій – та виявлення переваг і проблем, що виникають у процесі цифровізації.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку як частина фінансово-економічного механізму підприємства.

Предметом – процес еволюції форм, методів і технологій ведення бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки.

Бухгалтерський облік має давню історію, коріння якої сягають часів стародавніх цивілізацій – Месопотамії, Єгипту, Греції та Риму. Уже тоді люди фіксували господарські операції, щоб контролювати запаси та облік майна. Перші згадки про систематизоване ведення обліку належать до приблизно 4000 року до н. е., коли в Месопотамії з'явилися глиняні таблички з записами господарських операцій [1].

Значний внесок у розвиток обліку зробив італійський математик Лука Пачолі, який у 1494 році опублікував працю «Сума арифметики, геометрії, учення про пропорції і відношення», де вперше було описано принцип подвійного запису. Саме цей принцип став основою класичного бухгалтерського обліку, який протягом століть залишався фундаментом фінансової звітності у світі.

У XIX–XX століттях розвиток промисловості, розширення міжнародної торгівлі та поява акціонерних компаній зумовили потребу у стандартизації бухгалтерського обліку, що призвело до формування національних систем